

Őszibarack és nektarin terméskilátások Európában

2014-ben a délnyugat-európai (spanyol, olasz, francia és görög) őszibarack-, nektarin- és ipari barack-termelés várhatóan jelentősen meg fogja haladni a 2013-as évet. Őszibarackból 12%-kal, nektarinból 10%-kal, ipari barackból 28%-kal teremhet több. Az adatok az őszi és a nektarin esetében a 2008-2012-es időszak átlagát is fölülmúlják (+8% és +9%), az ipari barack esetében azonban kevesebbre kell számítani (-16%). A tavalyinál lényegesen jobb termés várható Görögországban, Spanyolországban és Franciaországban, míg Olaszországban nagyjából a tavalyi mennyiséggel kell kalkulálni. A globális piaci kilátásokat javítja, hogy az egyes országok komoly erőfeszítéseket tesznek új piacok meghódítására (Kelet-Európa, Oroszország, FÁK, az Öböl térsége, Dél-Amerika) is. Az ukrajnai feszültség a spanyol, olasz és görög exportőröket is nyugtalansággal tölti el, de egyelőre úgy tűnik, hogy a katalán exportot például Oroszország irányában nem fenyegeti semmilyen komplikáció, tovább folytatódik a spanyol áru expanziója a német piacon, ami a legfontosabb célpiacuk. A spanyolok nagyon komoly promóciót indítottak Brazíliában és Kolumbiában, valamint megkezdtek az ázsiai piac föltérképezését is. A szakma szerint nagyon fontos lenne az uniós tagországokban a barack fogyasztásának növelése, amihez az iskolagyümölcs program nagyon jó lehetőséget adhat. A belső fogyasztás növelése Franciaországban is tartogat még lehetőségeket, ennek azonban egyik kulcsa a minőség és ezen keresztül a vásárlói elégedettség növelése.

Az idei évben hatodik alkalommal rendezték meg a mediterrán térség zöldség-gyümölcs kereskedelmére szakosodott szakvásárt, a [MEDFEL](#)-t Perpignan-ban, ami azonban az üzleti kapcsolatok keresztül nem csak a Földközi-tenger térségét, de a teljes EU-t, sőt Oroszországot is érinti. A rendezvény alatti szakmai mini-konferenciák sorában több is foglalkozott az idei ágazati terméskilátásokkal, ezek sorában az idei európai őszibarack- és nektarin-terméssel

kapcsolatos kilátásokat elemezte az **Eric HOSTALNOU**, a roussillon-i agrárkamara (Chambre d'Agriculture du Roussillon) ágazati felelőse által moderált kerekasztal-beszélgetés. Ennek résztvevői:

- **Bruno DARNAUD**, AOP Pêches et Nectarines de France (Franciaország),
- **Elisa MACCHI**, CSO di Ferrara (Olaszország),
- **Manel SIMON**, Afrucat (Spanyolország),
- **Javier BASOLS**, a spanyol mezőgazdasági és élelmiszeripari szövetkezetek csonthéjas csoportjának elnöke,
- **Nikos KOUTLIAMPAS** (Görögország) voltak.

A 2013-as év tényszámait bemutatva **Eric HOSTALNOU** arra hívta föl a figyelmet, hogy a termelést egy nagyon hideg tél és egy hűvös, csapadékos tavasz és koranyár határozta meg, amit talál legjobban **Görögország** szenvedett meg, a nagyon hideg április következményeit júniusban jelentős jégverések is súlyosbították, Emiatt elsősorban az ipari célra termelt, de a Dél-Európában friss fogyasztásra is értékesített sárgahúsú őszibarack termelt jóval kevesebbet, így az összes termés 472 ezer tonna volt (őszibarack 175 ezer, nektarin 57 ezer, ipari őszibarack (*pavie*) 240 ezer tonna).

Olaszországban is kevesebb termelt, mint 2012-ben, ami elsősorban a korai és középérésű fajták esetében volt tetten érhető, a piaci egyensúly csak július közepén állt helyre, ezt követően viszont már nem voltak fönnakadások. Az északi területeken több hetes késésben is volt a vegetáció, ami azt jelentette, hogy igazán nagy mennyiség augusztusban került a piacra. A legjelentősebb termelő Dél-Olaszország, hozzávetőlegesen fele-fele arányban termesztve nektarint és őszibarackot, a kettő együttesen tavaly 713 ezer tonnát tett ki, amihez 54 ezer tonna ipari barack társult. Piemont, Lombardia és Liguria 174 ezer, Friuli-Venezia Giulia pedig 66 ezer tonnát küldött piacra, egyik területen sincs jelentős ipari barack termelés. Emilia-Romagna viszont elsősorban nektarinból termel sokat, háromszor annyit, mint őszibarackból. Közép-Olaszországban is jelentős kultúra a barack, a hagyományos őszibarackból 45 ezer, nektarinból 42 ezer tonnát termeltek 2013-ban. A teljes tavalyi olasz termés így őszibarackból 606 ezer, nektarinból 799 ezer tonna volt, amit 79 ezer tonnányi ipari barack egészített ki.

Javier Basols adatai szerint tavaly **Spanyolországban** délen (Valencia, Andalúzia) a téli fagyok miatt kisebb termés volt, mint egy évvel korábban, az északi területeken viszont a vegetáció kis mértékű késése ellenére egy átlagos mennyiséget lehetett betakarítani, a szeptember pedig kifejezetten jó eredményt adott. Manel Simon megerősítette ezt, hozzátéve, hogy a mennyiségi csúcs csak több hetes késéssel következett be, viszont ez sajnos azzal járt, hogy a legnagyobb mennyiség pont akkor került piacra, amikor az olasz áru is megérkezett, ami az árak komoly csökkenését eredményezte. A nyár egyébként is csapadékosabb volt, aminek növény-egészségügyi következményei is voltak. A külkereskedelmi mutatók is rosszabbul alakultak, noha a német export szinten maradt, az Oroszországba induló katalán kivitel 25%-kal volt kisebb a korábinál. A legnagyobb termelő egyértelműen Katalónia, ezt követte a Rioja, Aragónia és Navarra alkotta termőtáj. 2013-ban őszibarackból a teljes spanyolországi termés 445 ezer, nektarinból 463 ezer tonna volt, ipari barackból 284 ezer tonna termelt.

Franciaországban a szezon végéig megmaradt a vegetáció három hetes csúszása, a kisebb árualap miatt a kései fajtákat leszámítva nem voltak értékesítési problémák, viszont augusztus végétől zavarokat lehetett tapasztalni. A francia termés a belső fogyasztás 70%-át képes kielégíteni, a szakma szerint az utolsó két év nem volt különösebben problémás az értékesítés szempontjából. Az országban 120 ezer tonna őszibarack és 106 ezer tonna nektarin termelt, az ipari barack mennyisége csupán 3800 tonna volt. A legjelentősebb termelő Languedoc-Roussillon (100 ezer tonna), ezt követi Provence-Alpes-Côte d'Azur /PACA/ (66 ezer tonna), majd Rhône-Alpes (48 ezer tonna). Az ország egyéb részein termelt 17 ezer tonnával együtt tavaly az összes termés valamivel meghaladta a 230 ezer tonnát.

Ami a 2014-es kilátásokat illeti, Spanyolországban a legkorábbi tételekkel Andalúzia jelenik meg a piacon, az idén elsősorban nektarinból várnak nagyobb termést, mint tavaly. Az andalúz korai áru elsősorban a murciai termeléssel versenyez, ám az ottani fajtaszerkezet lényegesen eltér az andalúztól, a lapos őszibarack és az itt friss fogyasztásra is értékesített, nem puhuló és nem magvaváló sárgahúsú ipari fajták termelése a meghatározó. Extremadurában inkább az észak-spanyol, észak-olasz vagy francia termeléssel egyszerre érik a barack, itt is nagyobb termést várnak, ahogy Valencia térségében is, ez utóbbi körzet azonban mennyiségben kevésbé jelentős. A legnagyobb mennyiség egyértelműen

Katalóniából érkezik, egyelőre nincsenek „zavaró tényezők”, kiváló minőséget várnak. Továbbra is jelentősek az új telepítések, ám a katalánoknál ennek irama lassult.

A Rioja, Navarra és Aragónia alkotta termelési körzet esetében a kultúrák a fenofázist tekintve egy héttel korábbiak, mint egy normál évszám esetében, ezt az előnyt várhatóan a szezon végéig megtartják. A termésmennyiség az előrejelzések szerint akár 25%-kal is nagyobb lehet, mint a megelőző öt év átlaga. Nagyon komoly telepítések voltak a lapos őszibarack-fajtákkal, ám ez a lendület az elmúlt évek alacsony árai miatt lefékeződött. Nő a nektarin területe is, a sárga húsú ipari barack estében stabil a terület, az árak korrektek, ahogy stabilitás tapasztalható az őszibarack esetében is. Mindent összevéve a spanyol termelés mennyiségben nagyobb lesz mint a 2013-as és még nagyobb, mint a 2008-2012-es időszak átlaga. A számokra lefordítva ez azt jelenti, hogy őszibarackból összesen 302 ezer, nektarinból 534 ezer, lapos őszibarackból 215 ezer, az ipari fajtákból 292 ezer tonna kerülhet a piacra Spanyolországból. Az ipari barackot nem számítva a legnagyobb termelő az idén is Katalónia lehet (392 ezer tonna), öt követi Rioja, Navarra és Aragónia „triója” együttesen 286 ezer tonnával, Extremadurában várhatóan 120 ezer, Murciában 111 ezer, Andalúziában 108 ezer, Valencia körzetében 34 ezer tonna teremhet.

Görögországban Nikos Koutliampas szerint a tavalyi évnél jóval nagyobb termést várnak, de ez nem fogja elérni a 2008-2012-es ciklus átlagát. A vegetáció fejlettsége kielégítő, habár május első két hete elég csapadékos volt, ami még okozhat kellemetlen meglepetéseket. Ami az új telepítéseket illeti, egyre inkább az ipari fajták – *pavie* - felé fordulnak a termelők, mivel az árak ebben a fajtakörben kifejezetten korrektek. A palettáról viszont hiányzik a lapos barack, a legnagyobb mennyiséget az ipari barack jelenti. Az őszibarack és a nektarin esetében a fő exportpiacok Oroszország és a FÁK, amik fokozatosan átvették a vezető helyet a nyugat-európai piacok előtt, ahol igen komoly versenyben voltak a többi mediterrán országgal. Az idei évre őszibarackból 248 ezer, nektarinból 86 ezer, ipari barackból 403 ezer tonnát várnak, ami együttesen 737 ezer tonnát tehet ki. A legjelentősebb termelési körzet Macedónia, az itt termelthez képest az ország többi részében termelt barack mennyisége elenyésző.

Olaszországban az idei évben a déli országrész termelése a tavalyi szinten marad, itt a nektarin mennyisége nem változik, az őszibarack 2%-kal lehet kevesebb, a termőterülete stabilnak tűnik, sokfelé komoly ültetvény-fölújítások és új telepítések is tapasztalhatók. A meleg tél rossz hatással volt a virágzásra, az időjárás viszonylag csapadékos, ami esetleg okozhat komplikációkat. Északon is a tavalyi szinten maradhat a termés, viszont a termőterület csökken Emilia-Romagna-ban és Velence környékén is. Ez utóbbi körzetben elsősorban őszibarackot és nektarint termelnek, ipari barackból nagyon kevés van, lapos barack egyáltalán nincs. A velencei termelés kis mértékben nő, Piemontban és Emilia-Romagná-ban viszont jelentősen nagyobb mennyiségre van kilátás, mint tavaly, itt is szinten maradó termőterület mellett. Nem volt probléma a virágzással és a termésrögzítéssel, a vegetáció szépen fejlődik. Piemontban jelentős kivi és almatermelés is folyik, de mivel a kivi esetében a bakteriózis okozta problémák miatt leálltak a telepítések, a gazdák az almaültetvények területét növelik. Emilia-Romagná-ban is csökken a termőterület, a termelés viszont szinten marad, a fő termés a nektarinból várható (290 ezer tonna szemben a 102 ezer tonna őszibarackkal), a fajta-szortimentben pedig korai fajták szerepe megnőtt. Mindezek együttesen azt jelentik, hogy az ipari barackot nem számítva az idei olasz termés mennyiségben 2%-kal lehet több, mint tavaly, de 4%-kal kevesebb lesz, mint a 2008-2012-es időszak átlaga.

Franciaországban Rhône-Alpes régióban kicsit nagyobb termés várható, mint tavaly, PACA

esetében a területcsökkenés ellenére lényegesen magasabb termést várnak, mint tavaly, Languedoc-Roussillon-ban pedig valamelyest többet takaríthatnak be, mint egy évvel korábban. A három fő körzetben nincs az idén komolyabb klimatikus probléma, az állományok fejlődése jó. Az összes termőterület barackból jelenleg 11 ezer hektár, ami egyrészt folyamatosan csökken, másrészt az ültetvény-fölújítások üteme sokkal lassabb, mint az kívánatos lenne (az

összehasonlítás kedvéért kajsziból 12 ezer hektár van az országban). A vegetáció nincs késésben, ellentétben a tavalyi három hetes lemaradással, várhatóan nem lesznek szállítási problémák sem (ellentétben tavaly augusztussal). Összességében 265 ezer tonnát várnak, a termés minősége pedig egészen biztosan nagyon jó lesz, lényegesen fölülmúlva a tavalyi árut. A MEDFEL-en bemutatott előrejelzések alapján részletesen ez a következőket jelenti Franciaországra vetítve:

- **Languedoc-Roussillon:** 49 ezer tonna őszibarack, 53 ezer tonna nektarin és 4 ezer tonna ipari barack,
- **Rhône-Alpes:** 30 ezer tonna őszibarack, 22 ezer tonna nektarin
- **PACA:** 44 ezer tonna őszi, 40 ezer tonna nektarin, 300 tonna ipari barack,
- **Délnyugat-Franciaország:** 15 ezer tonna őszi és 8 ezer tonna nektarin.

A globális piaci kilátásokat javítja, hogy az egyes országok komoly erőfeszítéseket tesznek új piacok meghódítására (Kelet-Európa, Oroszország, FÁK, az Öböl térsége, Dél-Amerika). Egyelőre úgy tűnik, hogy a katalán exportot Oroszország irányában nem fenyegeti semmilyen komplikáció, tovább folytatódik a spanyol áru expanziója a német piacon, ami a legfontosabb célpiacuk. A spanyolok nagyon komoly promóciót indítottak Brazíliában és Kolumbiában, valamint megkezdték az ázsiai piac föltérképezését is. Manel Simon megjegyezte, nagyon fontosnak tartaná az uniós tagországokban a barack fogyasztásának növelését, amihez az iskolagyümölcs program nagyon jó lehetőséget adhat - a kivi fogyasztásának fölfutása mutatja, hogy ezt nem lehetetlen elérni. A belső fogyasztás növelése Franciaországban is tartogat még lehetőségeket, ennek azonban egyik kulcsa a minőség és ezen keresztül a vásárlói elégedettség növelése - ehhez természetesen az is szükséges, hogy ne legyenek szállítási problémák. Spanyol részről nagyon fontosnak tartják, hogy csak úgy lehet a termőterületet és a megtermelt mennyiséget növelni, ha ehhez a többletet fölvenni képes új belső vagy exportpiacok is időben kapcsolódnak.

Somogyi Norbert, Párizs